

NARODNA BANKA SRBIJE

**SEKTOR ZA MONETARNE I DEVIZNE OPERACIJE
ODELJENJE ZA DEVIZNE REZERVE**

**PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM
FINANSIJSKOM TRŽIŠTU
4–15. mart 2019.**

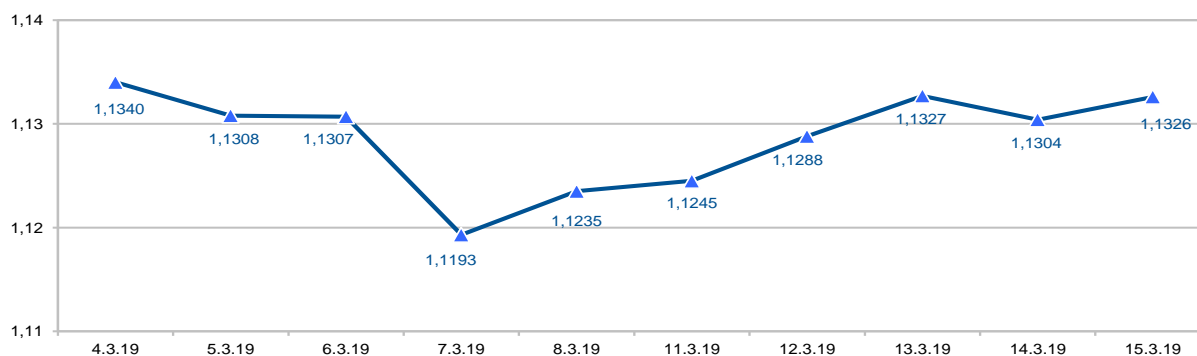
Pregled i predviđanje referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka

	Referentna kamatna stopa (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Očekivanje (u %)
I Evropska centralna banka	0,00	-0,05	10. 3. 16.	10. 4. 19.	\
II Federalne rezerve SAD	2,25–2,50	+0,25	19. 12. 18.	20. 3. 19.	2,25–2,50
III Banka Engleske	0,75	+0,25	2. 8. 18.	21. 3. 19.	\
IV Banka Kanade	1,75	+0,25	24. 10. 18.	24. 4. 19.	1,75
V Narodna banka Švajcarske	(-1,25%)–(-0,25%)	-0,50	15. 1. 15.	21. 3. 19.	\

Izvor: Bloomberg LP.

1. Kurs EUR/USD

Kurs EUR/USD
(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Od početka izveštajnog perioda, vrednost evra se blago snižavala prema dolaru, usled opreznosti investitora pred održavanje sastanka ECB-a o monetarnoj politici u drugom delu nedelje. Takođe, tada su objavljene i poslednje procene *OECD*-a, prema kojima su očekivane stope rasta BDP-a snižene za gotovo sve zemlje *G20*, ali je smanjenje bilo najveće za zonu evra. Prognozirana stopa privrednog rasta zone evra za tekuću godinu sada iznosi 1,0% (prethodno 1,8%), odnosno 1,2% za 2020. godinu (prethodno 1,6%). Procena rasta za 2019. godinu u Nemačkoj smanjena je sa 1,6% na 0,7%, dok je procena za Italiju smanjena sa 0,9% na -0,2%. Prema izveštaju *OECD*-a, pad svetske tražnje uticao je na sporiju stopu rasta BDP-a tokom 2018. godine, dok značajne političke neizvesnosti i smanjenje optimizma ukazuju na to da bi sporije stope rasta mogle da potraju i u narednom periodu. Takođe, vrednost dolara je tokom prvog dela nedelje bila podržana objavom dobrih podataka o rastu vrednosti *ISM* indeksa neproizvodnog sektora SAD na 59,7 u februaru (očekivano 57,4; prethodno 56,7), ukazujući na nastavak snažnog rasta aktivnosti u sektoru usluga, kao i dobrim podacima o rastu prodaje novih stambenih objekata u decembru u SAD.

Evro znatno slabi prema dolaru, za oko 1%, u četvrtak, 7. marta, posle sastanka ECB-a, pre svega pod uticajem izmena komunikacije u pogledu kamatnih stopa, za koje se sada

očekuje da će na trenutnom nivou ostati najmanje do kraja 2019. godine, nasuprot prethodnim očekivanjima da će to biti najmanje do kraja leta 2019. godine, uz najavu nove runde dugoročnih pozajmica bankama (*TLTRO3*), čiji je početak planiran za septembar, a najava bila očekivana za kasnije sastanke. Takođe, snižena su očekivanja u pogledu privrednog rasta i stope inflacije, prema kojima ECB ne očekuje povratak inflacije na nivo cilja od nešto ispod 2% ali blizu toga do kraja 2021. godine, odnosno do kraja perioda obuhvaćenog prognozama.

Na kraju nedelje evro se u izvesnoj meri oporavio, s tim da objava izveštaja s tržišta rada SAD za februar nije bitnije uticala na nivo kursa. Broj novih radnih mesta u SAD iznosio je 20.000, što je najniži nivo od septembra 2007. godine, nasuprot ubrzanju rasta zarada na 3,4%, posmatrano u odnosu na isti period prethodne godine (očekivano 3,3%) i smanjenju stope nezaposlenosti za 0,2 p.p., na 3,8%, posle rasta od 0,1 p.p. prethodnog meseca. Volatilnosti nivoa stope nezaposlenosti bile su i očekivane, s obzirom na to da je reč o pokazatelju na koji je, za razliku od broja novih radnih mesta, uticao privremeni prekid u radu dela vlade SAD.

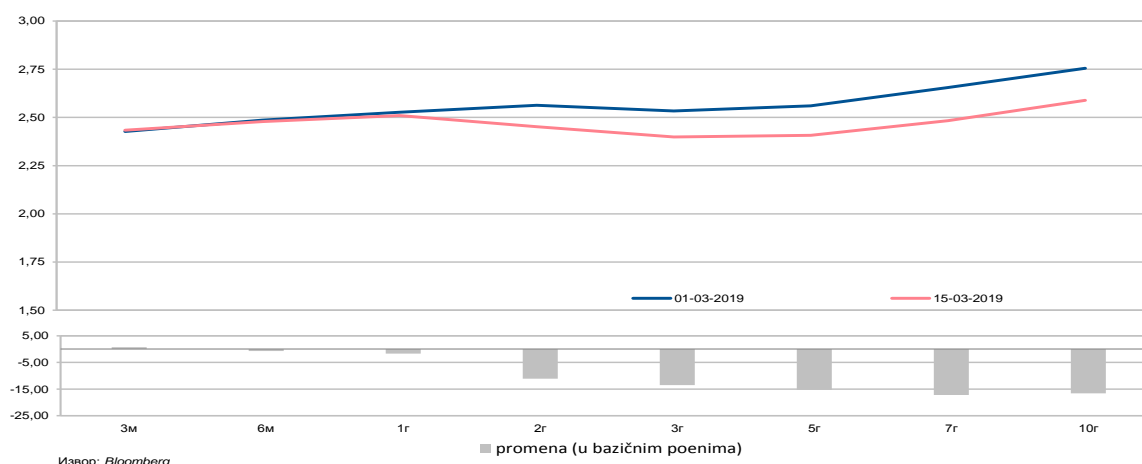
Nakon slabljenja evra od 1,14% prema dolaru tokom prvog dela izveštajnog perioda, u drugoj nedelji vrednost evra raste za 0,81%. Na vrednost dolara u prvom delu nedelje negativno je uticala objava slabijih podataka o inflaciji u SAD za januar. Uprkos rastu potrošačkih cena od 0,2% na mesečnom nivou, posle tri uzastopna meseca stagnacije, stopa inflacije, posmatrano u odnosu na isti period prethodne godine, u januaru je iznosila 1,5%, što je najmanje u poslednje skoro dve i po godine, a usporavanje godišnje stope inflacije pre svega je posledica znatnog pada cena energenata s kraja prethodne godine. Takođe, u januaru godišnja stopa bazne inflacije usporava na 2,1% sa 2,2%, koliko je iznosio i očekivani podatak. Nakon privremenog oporavka pred kraj nedelje, dolar ponovo slabi prema evru poslednjeg dana izveštajnog perioda, posle objave slabijih privrednih podataka u SAD, koji su doprineli dodatnoj zabrinutosti oko usporavanja privrednog rasta početkom godine. Proizvodnja prerađivačkog sektora SAD u februaru se drugi mesec zaredom smanjuje (-0,4%, posle -0,5% u januaru), nasuprot očekivanom rastu od 0,1%, dok je pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Njujorka smanjen na najniži nivo od maja 2017. godine.

2. Tržište hartija od vrednosti

2.1. Državne obveznice SAD

Kriva prinosa državnih obveznica SAD

(na dan, na godišnjem nivou, u %)

U toku izveštajnog perioda, prinosi državnih obveznica SAD smanjili su se duž cele krive, posebno kod instrumenata duže ročnosti. Prinosi dvogodišnjih obveznica smanjeni su za 11,5 b.p., dok se kod desetogodišnjih instrumenata beleži pad od 16,6 b.p. Najveći pad prinosa dogodio se u prvoj nedelji, najviše nakon sastanka ECB-a, na kome je zauzet stav u pravcu stimulativnije monetarne politike, kao i nakon objave nešto lošijeg izveštaja s tržišta rada SAD.

OECD je smanjila procenu privrednog rasta SAD za 2019. godinu sa 2,7% na 2,6%, dok je procena rasta za 2020. godinu povećana i iznosi 2,2% (prethodno 2,1%). Privremeni prekid u radu dela vlade SAD uticaće na nižu stopu rasta u prvom tromesečju, ali se u narednim tromesečjima očekuje oporavak.

ISM indeks neproizvodnog sektora SAD u februaru raste na 59,7 (očekivano 57,4, u januaru 56,7), što ukazuje na nastavak snažnog rasta aktivnosti u sektoru usluga u februaru, koji je podržan dobrim stanjem na tržištu rada i solidnim rastom zarada. Rast se beleži kod svih 18 grana u okviru ovog sektora, a znatan rast se beleži kod komponenata i poslovne aktivnosti i novih porudžbina, te se može očekivati solidan rast u ovom sektoru i u narednim mesecima.

Broj novih radnih mesta van sektora poljoprivrede u februaru povećan je za 20.000, što je znatno ispod očekivanja (180.000), kao i podatka iz januara (311.000), te se nalazi na najnižem nivou od septembra 2017. godine, kada je na tržište rada negativno uticalo nekoliko uragana u SAD. Slabiji podatak delimično se povezuje sa uticajem lošijih vremenskih uslova, koji su se negativno odrazili na aktivnost građevinskog sektora, gde je broj zaposlenih smanjen za 31.000, dok u sektorima koji se bave pružanjem profesionalnih i poslovnih usluga, kao i sektorima zdravstvene zaštite i veleprodaje, tokom februara raste broj novih radnih mesta. Stopa nezaposlenosti u februaru je smanjena na 3,8% (očekivano 3,9%, u januaru 4,0%), i blizu je najnižeg nivoa u poslednjih pet decenija, usled povratka zaposlenih u federalnim službama na radna mesta, nakon okončanja privremenog prekida u radu dela vlade krajem januara. Takođe, stopa nezaposlenosti *U6*, koja predstavlja širi pokazatelj iskorišćenosti kapaciteta na tržištu rada, smanjena je sa 8,1% na 7,3%, na najniži nivo od marta 2011. godine. Stopa učešća radne snage u februaru bila je nepromenjena, na nivou od 63,2%. Rast zarada (po radnom satu) u februaru je iznosio 0,4% u odnosu na prethodni mesec, što je iznad očekivanog rasta od 0,3%, kao i rasta od 0,1% tokom januara. U odnosu na isti period prethodne godine, zarade su u februaru povećane za 3,4% (očekivano 3,3%), dok je rast iz januara revidiran naniže, sa 3,2% na 3,1%.

Stopa rasta potrošačkih cena u januaru iznosila je 0,2% u odnosu na prethodni mesec, što je u skladu sa očekivanjima. Ovaj rast podržan je rastom cena hrane, benzina, troškova stanovanja i cena odeće, a usledio je nakon tri uzastopna meseca stagnacije potrošačkih cena. Stopa bazne inflacije tokom istog perioda raste za 0,1%, što je najmanji rast od avgusta 2018. godine (0,2% u decembru), pri čemu se usporavanje bazne inflacije povezuje s padom cena automobila i lekova. Stopa inflacije u januaru, u odnosu na isti mesec prethodne godine, iznosila je 1,5%, što je ispod 1,6%, koliko je iznosio očekivani i prethodni podatak, a usporavanje godišnje stope inflacije pre svega je posledica znatnog pada cena energenata s kraja prethodne godine. Takođe, godišnja stopa bazne inflacije u januaru je usporila na 2,1% (sa 2,2% u decembru).

Maloprodaja u januaru raste za 0,2%, što je iznad očekivanih 0,0%. Prodaja na benzinskim stanicama tokom januara smanjena je za 2%, dok je prodaja automobila smanjena za 2,4%, te je isključujući ove dve kategorije maloprodaja porasla za 1,2%, što je dva puta više od očekivanog rasta od 0,6%. Tokom januara oporavlja se prodaja proizvoda namenjenih zdravlju i ličnoj nezi,

sportskih dobara, usluga u restoranima, dok prodaja nameštaja i elektronskih dobara nastavlja da se smanjuje, kao i u decembru. Januarskom skoku maloprodaje prethodio je znatan pad tokom decembra, koji je bio i veći od prvobitno procenjenog, kada je maloprodaja smanjena za 1,6% (prethodna procena -1,2%), dok je maloprodaja bez automobila i goriva takođe smanjena za 1,6% (prethodna procena -1,4%).

Industrijska proizvodnja u SAD u februaru povećana je za 0,1% u odnosu na prethodni mesec (očekivan rast od 0,4%), dok je podatak za januar revidiran naviše, sa -0,6% na -0,4%. U odnosu na isti mesec prethodne godine industrijska proizvodnja u februaru je povećana za 3,5%. Stepem iskorišćenosti proizvodnih kapaciteta takođe je smanjen, na 78,2% (očekivano 78,5%, u januaru 78,3%), ali je i dalje na visokom nivou. Proizvodnja prerađivačkog sektora smanjena je za 0,4% u odnosu na prethodni mesec (očekivan rast od 0,1%, u januaru -0,5%), pri čemu je najviše smanjena kod proizvodnje automobila i auto-delova, mašina i nameštaja. Smanjenje je delom privremenog karaktera, usled smanjenja zaliha akumuliranih tokom prošle godine. Aktivnosti u rudarskom sektoru u februaru rastu za 0,3%, dok se u komunalnom sektoru smanjuju za 3,7%, usled povećane proizvodnje električne energije i prirodnog gasa zbog nešto hladnijeg vremena u februaru.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

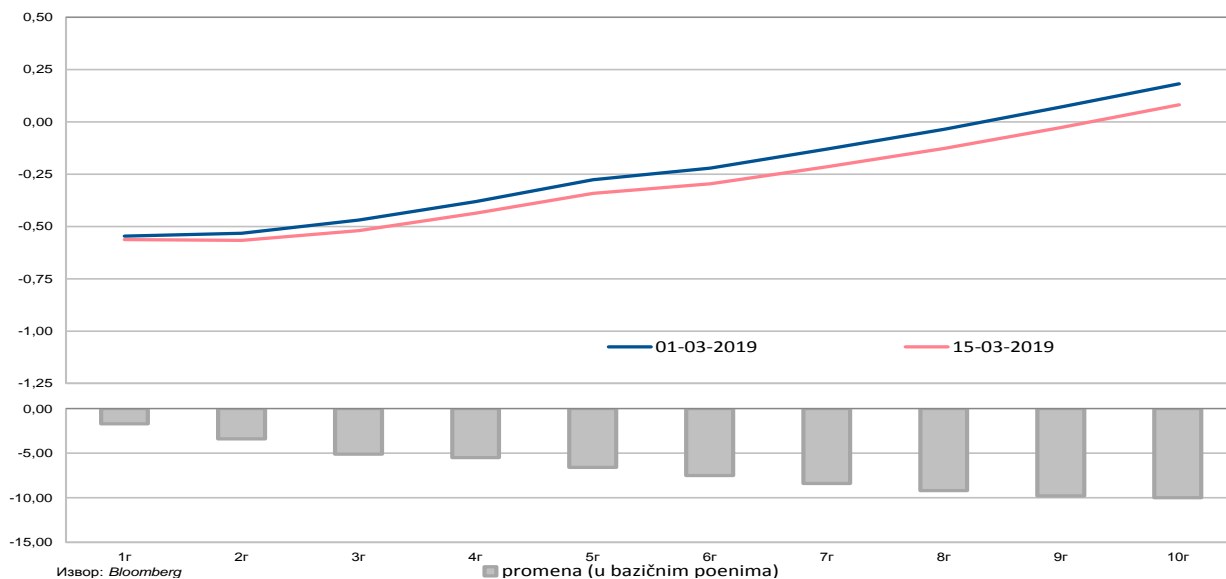
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I Broj novih radnih mesta van sektora poljoprivrede (8. 3. 2019)	Feb.	180k	20k	311k
II Stopa rasta potrošačkih cena, Y/Y (12. 3. 2019)	Feb.	1,6%	1,5%	1,6%
III Stopa rasta industrijske proizvodnje (15. 3. 2019)	Feb.	0,4%	0,1%	0,4%

Izvor: Bloomberg LP.

2.2. Državne obveznice Nemačke

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke

(na dan, na godišnjem nivou, u %)

Izvor: Bloomberg

■ promena (u bazičnim poenima)

Tokom izveštajnog perioda, prinosi nemačkih državnih obveznica smanjeni su duž cele krive u odnosu na prethodni izveštajni period, pri čemu se veći pad beleži kod obveznica duže ročnosti. Prinosi se smanjuju nakon sastanka ECB-a, na kome je produžen period u kome će kamatne stope ostati na sadašnjem nivou i doneta odluka o novom programu dugoročnih kredita bankama. Takođe, na sastanku je znatnije smanjena procena privrednog rasta, posebno za 2019. godinu, kao i procena inflacije.

Na sastanku koji je održan 7. marta, ECB je odlučila da kamatne stope zadrži na istom nivou, dok su buduće prognoze izmenjene, pa ECB očekuje da će kamatne stope ostati na sadašnjem nivou najmanje do kraja 2019. godine (prethodno: najmanje do kraja leta 2019. godine), odnosno sve dok bude potrebno kako bi se obezbedilo ostvarivanje ciljane inflacije u srednjem roku. Sredstva od dospeća instrumenata kupljenih u okviru programa kupovine aktive biće reinvestirana u dužem periodu nakon početka povećanja kamatnih stopa ECB-a. Na sastanku je najavljen novi program dugoročnog finansiranja banaka (*TLTRO3*), koji će početi u septembru ove godine, s tromesečnim aukcijama do marta 2021. godine, svaki s rokom dospeća od dve godine i po kamatnoj stopi koja će biti vezana za referentnu kamatnu stopu ECB-a (trenutno 0%). U izveštaju sa sastanka navodi se da postoje znaci koji ukazuju na to da se smanjuje negativan uticaj određenih domaćih faktora na privredni rast, ali da poslednji objavljeni podaci ukazuju na slabosti, posebno u sektoru proizvodnje, pa se sporiji privredni rast može očekivati tokom cele 2019. godine. Rizici su i dalje ocenjeni kao asimetrični nadole, a kao glavni rizici navode se geopolitičke neizvesnosti, protekcionizam i volatilnosti na tržištima u razvoju. Usporavanje privrednog rasta takođe utiče na sporije kretanje inflacije ka cilju ECB-a. U isto vreme, povoljni uslovi na tržištu rada i rast zarada podstiču privredni rast i postepeni rast inflacije. Ako se ima sve u vidu, znatan nivo monetarnih stimulansa i dalje je neophodan. Prognoze privrednog rasta u zoni evra smanjene su za 2019. godinu sa 1,7% na 1,1% i za 2020. godinu sa 1,7% na 1,6%, dok je za 2021. godinu zadržana na 1,5%. Usporavanje globalnog privrednog rasta i faktori koji su specifični za pojedine zemlje i sektore ukazuju na znatno manji privredni rast u kratkom roku, dok se u dužem roku očekuje rast usled povoljnih uslova finansiranja i daljeg napretka na tržištu rada, smanjenja nezaposlenosti i rasta zarada. Prognoza rasta ukupne inflacije smanjena je za 2019. godinu sa 1,6% na 1,2%, za 2020. godinu sa 1,7% na 1,6%, dok je za 2021. godinu prognoza smanjena sa 1,8% na 1,6%. Niže procene inflacije posledica su očekivanog usporavanja privrednog rasta. Prognoza bazne inflacije smanjena je za sve tri godine za po 0,2 p.p. i iznosi 1,2% za ovu, 1,4% za narednu i 1,6% za 2021. godinu.

Član Izvršnog odbora Kere izjavio je da odluka ECB-a da ponudi nove zajmove bankama i da produži period u kome će stope ostati nepromenjene ne predstavlja zaokret u monetarnoj politici, već reakciju na usporavanje privrednog rasta. ECB trenutno ne vidi znakove recesije, očekuje ubrzanje privrednog rasta ka potencijalnoj stopi, i dalje očekuje ostvarivanje ciljane inflacije, ali sporije u odnosu na ranije procene. Takođe, rekao je da nema potrebe za ponovnim otpočinjanjem neto kupovina aktive, koje je prestalo početkom godine. Član Izvršnog odbora Merš izjavio je da su odluke ECB-a preventivne s ciljem da povećaju otpornost privrede na rastuće rizike, ali da su rizici pre svega eksterne prirode i van uticaja monetarne politike.

Prema procenama *OECD*-a, stope rasta BDP-a smanjene su za gotovo sve zemlje G20, a najviše za zonu evra, gde se očekuje stopa rasta od 1,0% (prethodno 1,8%) u 2019. godini i 1,2% (prethodno 1,6%) u 2020. godini. Procene rasta u Nemačkoj smanjene su sa 1,6% na 0,7%, dok su procene za Italiju smanjene sa 0,9% na -0,2%. Pad globalne tražnje uticao je na sporiju stopu

rasta BDP-a tokom 2018. godine, dok značajne političke neizvesnosti i pad poverenja ukazuju na to da bi sporije stope rasta mogle da potraju i u narednom periodu.

Prema konačnim procenama, pad BDP-a u Italiji za četvrto tromesečje revidiran je sa $-0,2\%$ na $-0,1\%$. Potrošnja i investicije imale su pozitivan doprinos od po 0,1 p.p., dok je neto izvoz doprineo rastu za 0,2 p.p. Negativan doprinos imale su zalihe ($-0,4$ p.p.). *PMI* kompozitni indeks za Italiju raste u odnosu na prethodni mesec i još jedan je znak koji ukazuje na stabilizaciju italijanske privrede, iako ukazuje na pad BDP-a od 0,1% i u prvom tromesečju.

Prema konačnim podacima za februar, inflacija u zoni evra iznosi 1,5% g/g, dok bazna inflacija iznosi 1,0% g/g. Oba podatka bila su u skladu s preliminarnim podacima. Sporiji rast bazne inflacije posledica je pada cena u oblasti rekreacije i kulture. Superbazna inflacija (podatak objavljuje Bloomberg i uključuje proizvode koji su najosetljiviji na nivo neiskorišćenih kapaciteta) u februaru raste za 1,31% (1,27% u januaru), što je najviše od septembra 2013. godine.

Industrijska proizvodnja u zoni evra tokom januara povećana je najviše u poslednjih više od godinu dana, 1,4% naspram očekivanih 1,0% u odnosu na prethodni mesec, kada je zabeležen pad od 0,9%. Najveći rast zabeležen je u proizvodnji energije (2,4%) i potrošnih dobara (2,0%), predvođen najvećim privredama bloka, Francuskoj, Italiji i Španiji, dok je u Nemačkoj zabeležen neočekivan pad i u porudžbinama, i u proizvodnji industrijskih dobara. U januaru 2019. godine, u poređenju s januarom 2018. godine, industrijska proizvodnja u zoni evra smanjena je za 1,1% (očekivano $-2,1\%$).

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zemalja Evropske monetarne unije

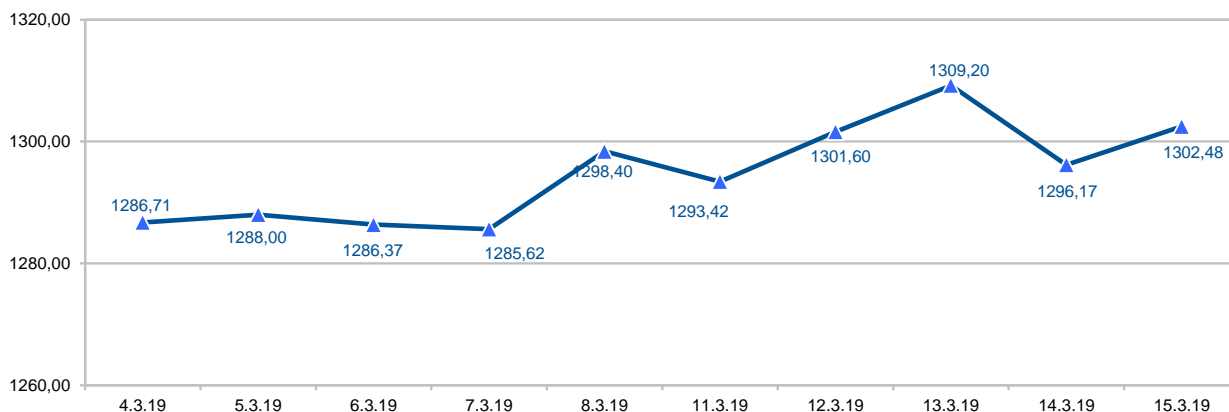
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I Maloprodaja u zoni evra, m/m (5. 3. 2019)	Jan.	1,3%	1,3%	-1,4%
II Industrijska proizvodnja u zoni evra, m/m (13. 3. 2019)	Jan.	1,0%	1,4%	-0,9%
III Inflacija u zoni evra, finalno (1. 3. 2019)	Feb.	1,5%	1,5%	1,4%

Izvor: Bloomberg LP.

3. Zlato

Zlato

(dnevni podaci, USD po unci)

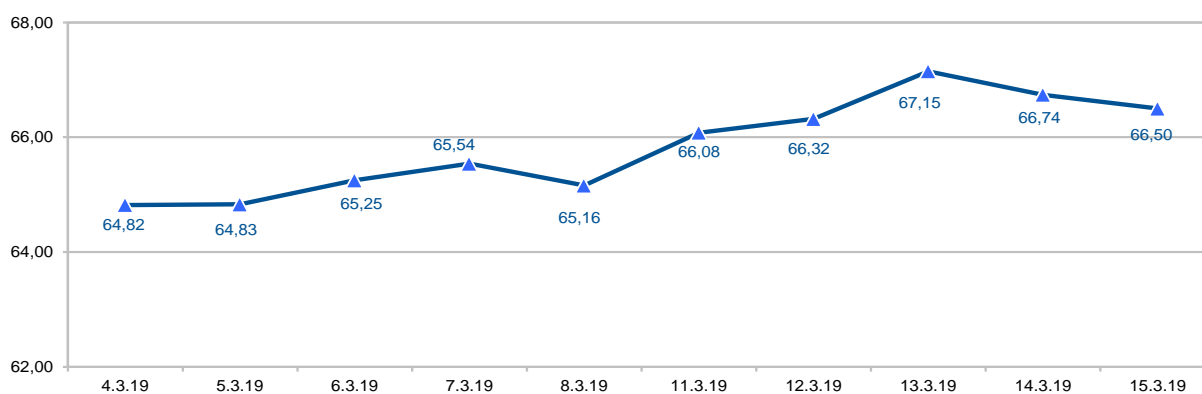
Izvor: Bloomberg LP

Tokom prvog dela izveštajnog perioda cena zlata porasla je za 0,39%. Na početku nedelje cena zlata se smanjuje na najniži nivo u poslednjih pet nedelja, uporedo s jačanjem dolara i rastom cena akcija, pod uticajem optimizma oko razrešenja trgovinskih razmirica između SAD i Kine. Objava dobrih privrednih podataka o aktivnosti uslužnog sektora i tržišta nekretnina SAD doprinela je daljem jačanju dolara i rastu prinosa državnih obveznica SAD, negativno se odražavajući na cenu zlata u nastavku nedelje. Rast vrednosti dolara prema evru, posle sastanka ECB-a na kome je očekivano povećanje kamatne stope u zoni evra odloženo najmanje do kraja godine, doprineo je daljem padu cene zlata, ali je rast bio ograničen objavom pesimističnih privrednih prognoza. Oporavak cene zlata na kraju nedelje usledio je kao posledica slabljenja dolara, dodatno podržanog objavom lošijeg izveštaja s tržišta rada SAD, koji je doprineo povećanoj averziji prema riziku i rastu zabrinutosti oko svetske privredne situacije.

U toku druge nedelje, cena zlata porasla je za 0,31%, odnosno za 0,70% u toku kompletnog izveštajnog perioda. Pad cene zlata na početku nedelje usledio je istovremeno s rastom cena akcija na berzama u SAD, posle objave podataka o rastu maloprodaje u SAD tokom januara većem od očekivanog. Međutim, neizvesnosti oko ishoda ključnih glasanja u britanskom parlamentu u pogledu izlaska Velike Britanije iz EU, koji su uticali na povećanu opreznost među investitorima, kao i objava podataka koji ukazuju na i dalje slabe inflatorne pritiske u SAD, doveli su do oporavka cene zlata u nastavku nedelje. Novi znatan pad cene zlata (od oko 1% na dnevnom nivou) usledio je u drugom delu nedelje, pod uticajem smanjene tražnje za zlatom, nakon što je u parlamentu Velike Britanije odbačena mogućnost izlaska iz EU bez dogovora, uz negativni uticaj jačanja dolara i rasta cena akcija na evropskim berzama. Na kraju nedelje cena se oporavlja istovremeno sa slabljenjem dolara, posle objave slabijih podataka o aktivnosti proizvodnog sektora SAD i ponovnog rasta zabrinutosti oko usporavanja svetske privrede.

4. Nafta

Dated Brent OIL
(dnevni podaci, USD po barelu)

Izvor: Bloomberg LP

U toku prvog dela izveštajnog perioda, cena nafte raste za 1,35%. Rast cene s početka nedelje bio je podržan rastom optimizma oko ishoda trgovinskih pregovora između SAD i Kine, kao i izjavama ministra energetike Rusije Aleksandra Novaka, koji je naveo da Rusija, najveći proizvođač nafte van OPEC-a, planira da ubrza proces smanjenja proizvodnje tokom marta, čime će obim proizvodnje nafte biti smanjen za 228.000 barela dnevno u odnosu na oktobarski nivo. Sredinom nedelje objavljeni su podaci o rastu zaliha sirove nafte u SAD većem od očekivanog tokom protekle nedelje (za 7,1 milion barela, u odnosu na očekivana 1,2 miliona barela), ali su

cene bile podržane trećim uzastopnim smanjenjem zaliha benzina. Očekivani nastavak smanjenja ponude nafte od strane *OPEC*-a i njegovih saveznika, kao i sankcije SAD na uvoz nafte iz Venecuele i Irana, podržali su cenu nafte u nastavku nedelje, ali je njihov rast bio ograničen brigama oko usporavanja svetske privrede i posledica po tražnju za naftom. Te brige dodatno su porasle posle objave slabijeg izveštaja s tržišta rada SAD za februar, koji je uticao na pad cene nafte na kraju prvog dela izveštajnog perioda.

Na početku druge nedelje, cena nafte raste za 1,41%, pod uticajem komentara ministra energetike Saudijske Arabije Kalida al Faliha, koji je istakao da je kraj programa smanjenja proizvodnje nafte malo verovatan pre juna. Takođe, zvaničnici Saudijske Arabije naveli su da planiraju smanjenje izvoza u aprilu na ispod sedam miliona barela po danu, uz zadržavanje proizvodnje znatno ispod deset miliona barela po danu, nastojeći tako da reše problem viška ponude i podrže cene nafte. Rast cene nastavljen je posle objave procena vlade SAD, prema kojima se očekuje sporiji od prethodno prognozirano rastu domaće proizvodnje nafte u 2019. i 2020. godini, da bi objava podataka o neočekivanom smanjenju zaliha sirove nafte u SAD tokom prethodne nedelje, za 3,9 miliona barela po danu (nasuprot očekivanom rastu od 2,7 miliona barela) dovela do dodatnog rasta cene. Međutim, izveštaj *OPEC*-a, prema kome se prognozira da će prosečna tražnja za naftom u tekućoj godini iznositi oko 30,46 miliona barela po danu, što je za 130.000 barela manje od prognoze iz prošlog meseca, uz veći od prethodno prognozirano rastu ponude nafte van *OPEC*-a, uticao je na pad cene u drugom delu nedelje. **Tokom drugog dela izveštajnog perioda cena nafte porasla je za dodatnih 2,06%, odnosno za 3,44% u toku posmatranog dvonedeljnog perioda.**